

In Memoriam:

SEBESTYÉN KÁROLY

(1916-2001)

„Nem hal meg az, ki milliókra költi
Dús élte kincsét...”

(Arany János)

Karcsi bácsi

Szinte mindenki így szólította a szakmában, és azon belül az ELGI-ben. Ez a megszólítás nemcsak korának, hanem elsősorban a sokoldalú, nagy tudású és tapasztalatú szakember tiszteletének szólt.

1916. július 8-án született Lovasberényben. Meghalt 2001. július 2-án.

A Pázmány Péter Tudományegyetemen matematika-fizika tanárként végzett 1939-ben, majd 1940-ben *Summa cum laude* doktori oklevelet szerzett.

1939-ben a Magyar–Amerikai Olajipari Rt. (MAORT) szolgálatába lép, ahonnan bevonul a katonasághoz. Később a MAORT kérésére felmentik, de 1944 közepén ismét behívják. Részt vesz a II. világháborúban, megsebesül, fogságba esik, 1945-ben hazakerül, és régi helyén, a MAORT-ban dolgozik tovább Budapesten. 1948 második felében a Keszthelyen állomásozó Geofizikai Csoporthoz kerül és gravitációs észlelőként dolgozik.

1950. április elsejével a MAORT Geofizikai Osztályát az Eötvös Loránd Geofizikai Intézethez csatolták, s ettől kezdve kutatóként, majd osztályvezetőként dolgozott az ELGI-ben.

A Geoelektromos Osztály vezetőjeként megszervezte és irányította a magyarországi geoelektromos vizsgálatokat és a víz-, szén-, valamint vegyesásvány-kutató fúrások mélyfúrás geofizikai (karotázs) kutatását.

Tevékenységét egyre inkább a mélyfúrás geofizika területén fejtette ki, míg a geoelektromos kutatásokat az általa kinevelt fiatalabb generációnak adta át.

Vezetése alatt a mélyfúrás geofizika komoly kibontakozásnak, fejlődésnek indult. Külföldi útjait elsősorban arra használta fel, hogy tanulmányozza az ott alkalmazott karotázs módszereket, eszközöket és tapasztalatait hasznosítsa az intézetben.

Irányításával, aktív közreműködésével intézeti fej-

lesztésű karotázs szondák, hordozható sekély karotázs felszíni műszerek jöttek létre és elkezdődtek a radiológiai mérések.

Kutatásához kapcsolódóan 1958-ban köszönkutatásból disszertációt írt, amelyet megvédett és megkapta a műszaki tudomány kandidátusa címet.

Fiatalok sorát tanította az Eötvös Loránd Tudományegyetem Geofizikai tanszékén mint meghívott előadó, s nevelte, irányította a friss diplomásokat az ELGI-ben mint osztály-, majd főosztályvezető (1970–1976).

Részese volt az alapvető karotázsfejlesztő és gyakorlati munkáknak mind az analóg, mind a digitális technika területén. Munkáit, eredményes kutatói tevékenységét több könyv és nagyszámú cikk fémjelzi.

Szakmai munkájáért számos kitüntetést kapott:

- Sztahanovista oklevél, 1951
- Földtani kutatás kiváló dolgozója, 1961
- Munka Érdemérem bronz fokozata, 1962
- Munka Érdemérem ezüst fokozata, 1964
- Bányászat kiváló dolgozója, 1965.

A Magyar Geofizikusok Egyesületének 10 éven át főtítkára, majd ügyvezető elnöke, illetve a *Magyar Geofizika* c. folyóirat alapítója és főszerkesztője volt hosszú ideig.

Intézeti tevékenységének utolsó hónapjait tudományos tanácsadóként végezte, amelyben nem sok öröme volt. Talán ezzel magyarázható, hogy nyugdíjasként az intézettel gyakorlatilag minden kapcsolata megszakadt.

Jóleső érzés volt látni 1998-ban, a PRO GEOPHYSICA emlékérem ünnepélyes átadásán, hogy Karcsi bácsi felszabadultan, mosolyogva vette át — egész szakmai életének elismeréseként — a megérdemelt kitüntetést.

Akik ismerték őt, azok tudják, hogy Karcsi bácsi alapvetően melegszívű, kedves és segítő ember volt. Öszintesége, néha kemény realitása nem mindenkinek tetszett. Szerette és támogatta a szorgalmas, tehetséges akaraterős és jellemes kollégáit. Megértette és elfogadta a többieket. Így, együtt volt nagyszerű, jólelkű ember.

Kívánságára szűk családi körben helyezték örök nyugalomra.

Kedves Karcsi bácsi! Emléked őszinte szeretettel és tisztelettel megőrizzük. Nyugodj békében!

Baráth István

LÁNYI JÁNOS

1907–2001

2001. szeptember 3-án helyezték örök nyugalomra LÁNYI Jánost, a Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézet tudományos munkatársát a pestlőrinci temetőben. Kis híján betöltötte élete 95. évét. Nem is olyan régen, 90 éves korában még egyedül jött el, a nehéz közlekedési viszonyok ellenére is, az évente megtartott nyugdíjas-találkozóra.

Aradon született 1907. április 4-én. Matematika-fizika szakos tanárként 1931-ben kapott diplomát a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen. Először ott volt tanársegéd, majd az akkori nehéz állásviszonyok miatt kiegészítő tanári, azután pénzügyi pályán tudott elhelyezkedni. 1952-ben került az ELGI-hez tudományos munkatársként, és folyamatos munkaviszonyban volt 1971-ben történt nyugállományba vonulásáig.

LÁNYI János ahhoz a tudományos gárdához tartozott, akik az Intézet sokoldalú fejlődésében jelentős szerepet vállaltak és lelkesen, sikerrel hajtották végre a különböző kutatási feladatokat. KILCZER Gyula nyugdíjba vonulása után ő lett a szeizmikus osztály legidősebb dolgozója, a szeizmikusok „doyen”-je, valamilyenünk kedvelt és megbecsült János bácsija. Első intézeti feladatként a Vegyeskutató osztály geotermikus méréseiben és értelmezésében vett részt, majd 1953-tól a Szeizmikus osztályon a kisalföldi szeizmikus csoport vezetője lett. Később különböző témák irányítójaként

és értelmezőként dolgozott. Idős kora ellenére szorgalmasan tanulmányozta a szakirodalmat. A feladatok vállalásában soha nem válogatott, azokat igen nagy gondossággal végezte még akkor is, ha azok kevésbé mutatósak voltak. A terepi kutatásban és az értelmezésben igen sok tapasztalatra tett szert, azokat mindenkor készséggel adta át fiatalabb kollégáinak. Velük mindig tanáros szeretettel, szívesen foglalkozott. A kínai expedíció idején az Intézet a hazai kutatási feladatokban több tapasztalt kutatója munkáját volt kénytelen nélkülözni, ekkor ő ismét vállalta egy szeizmikus csoport vezetői feladatkörének ellátását, az akkor indított fáziskorrelációs refrakciós témában.

Kiemelkedő eredményeket ért el Dunántúli-középhegység szeizmikus témafelelőseként. Legjelentősebb munkája a Vértes hegységet körülvevő szeizmikus mérések irányítása és értelmezése volt. A Közép- és Észak-Dunántúlon végzett szén-, bauxit-, és vízkutató szeizmikus mérések mellett számos kőbányászati és mérnökszeizmikus mérés, valamint az észak-magyarországi, csereháti refrakciós szeizmikus kutatás is az ő nevéhez fűződik. 37 jelentés szerzője, illetőleg társszerzője, ezekről összesített ismertetésként geofizikai és földtani kutatási szaklapokban is beszámolt. Nyugállományba vonulása után is dolgozott a Szeizmikus osztályon dunántúli és egyéb kutatási témákban.

Tisztelettel és szeretettel őrizzük emlékét.

Polcz Iván, Szalay István

CONTENTS

MGE (Association of Hungarian Geophysicists)

News 41

Geophysical Papers

Calculation possibilities of the correlation coefficient and their characterisation in point of view of the reliability
F. Steiner, B. Hajagos 43

About the inner seismic structure of the Loess plateau along the Danube river
O. Ádám, T. Gúthy 58

News and Reports 57, 66

In Memoriam

Károly Sebestyén 75

János Lányi 76

A szerkesztőség a szakcikkeket szaklektorálás után közli. A szaklektorok névsora az évfűző kötetben jelenik meg.
 A lapban megjelenő cikkek adatainak és állításainak helyességéért, ill. közölhetőségéért a felelősséget kizárólag a szerzők viselik.

MAGYAR GEOFIZIKA

Kiadja: Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézet
 1145 Budapest, Kolombusz u. 17–23.
 Telefon: (1)252-4999
 Felelős kiadó: dr. Bodoky Tamás igazgató
 Lombos Nyomda Kft., Budapest — Felelős vezető: Juhász Péter

Előfizethető a Magyar Geofizikusok Egyesületénél: 1371 Budapest, Pf. 433, tel.: (1)201-9815,
 egyesületi tagoknak tagdíj ellenében. Megjelenik évente négyszer

Index: 26 507